

POSTANOWIENIE

5 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Tomasz Szanciło

na posiedzeniu niejawnym 5 lutego 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa Gminy M.

przeciwko Województwu [...]

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Gminy M.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach

z 13 listopada 2024 r., I ACa 2639/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od Gminy M. na rzecz Województwa [...] kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego – wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia następnego po upływie tygodnia od dnia doręczenia powódce odpisu postanowienia do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powódki Gminy M. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 13 listopada 2024 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakteru skargi kasacyjnej (zob. np. postanowienia SN: z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 15 kwietnia 2021 r., I CSK 43/21; z 25 sierpnia 2021 r., II CSK 216/21; z 23 maja 2024 r., I CSK 364/24). Wskazano m.in. że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, iż przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku

gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. m.in. postanowienia SN: z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75; z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06; z 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14; z 15 marca 2023 r., I CSK 6358/22). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 i przywołane tam orzecznictwo).

Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, należy zatem wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (zob. m.in. postanowienia SN: z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156; z 21 września 2022 r., I CSK 4166/22; z 20 lipca 2023 r., I CSK 282/23).

W ocenie skarżącej oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynikała z faktu naruszenia przez Sąd drugiej instancji art. 385 k.p.c. przez bezzasadne oddalenie apelacji, pomimo istnienia elementarnych przesłanek do jej uwzględnienia. Już tylko z tej przyczyny skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania, jako że oczywista zasadność skargi nie może polegać na bezzasadnym – zdaniem skarżącego – oddaleniu jego apelacji przez sąd odwoławczy. Zgodnie z powyższym przepisem sąd drugiej instancji oddala apelację, gdy jest ona bezzasadna, w związku z czym skarga kasacyjna nie może być „oczywiście zasadna” w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. tylko w wyniku oddalenia apelacji w zaskarżonym wyroku lub postanowieniu co do istoty sprawy. Konieczne jest zatem powołanie przepisów prawa materialnego lub prawa procesowego, których naruszenia dopuścił się sąd odwoławczy, przy czym odnośnie do tych drugich

niezbędne jest również wykazanie, że mogło to mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Artykuł 385 k.p.c. nie może stanowić samodzielnej podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wyjaśnienia przy tym wymaga, w kontekście samej konstrukcji skargi kasacyjnej, że nie jest wystarczające dla wykazania przyczyny, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., odwołanie się do uzasadnienia zarzutów podstawy procesowej skargi bez sprecyzowania twierdzeń uzasadnienia wniosku w konkretnie wskazanych przepisach. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) podlegają rozpoznaniu na etapie tzw. przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (zob. np. postanowienie SN z 26 stycznia 2021 r., II USK 43/21). Tymczasem skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ograniczyła się w istocie jedynie do odniesienia się do argumentacji dotyczącej podstaw kasacyjnych, co jest oczywiście błędne i niedopuszczalne.

Niemniej, odnosząc się do tezy przedstawionej przez skarżącą, wskazania wymaga, że Sąd odwoławczy sporządził szczegółowe uzasadnienie, rozważył wszelkie, niezbędne okoliczności sprawy, uwzględniając stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z 20 grudnia 2023 r., II CSKP 71/23. Podniesione w skardze kasacyjnej zarzuty naruszenia prawa materialnego, w konfrontacji z treścią uzasadnienia Sądu drugiej instancji i przyjętego przez niego kierunku rozstrzygnięcia sprawy, świadczą o polemicznym charakterze stanowiska zaprezentowanego przez skarżącą. Brak akceptacji przez powódkę stanowiska przyjętego przez Sąd Apelacyjny nie świadczy o tym, że wniesiona skarga jest oczywiście uzasadniona. Nikły zaś wywód zawarty w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sprowadzał się do polemiki z zaskarżonym orzeczeniem, nie zaś wykazania, że popełnione przy ferowaniu

zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom.

Powódka przedstawiła w istocie swój punkt widzenia, wywodzony z własnej oceny materiału dowodowego, w tym ferowanej przez siebie wykładni umowy. Krytyka oceny prawnej dokonanej przez Sąd Apelacyjny stanowi jedynie bezzasadną polemikę niepopartą żadną argumentacją. Skarżąca bowiem głównie podkreślała, że o kwalifikowalności danego wydatku decyduje jedynie cel, na jaki został on poniesiony, a w szczególności, czy został on poniesiony w związku z realizacją zamierzonego projektu. W ocenie powódki kwestia terminu poniesienia wydatku nie ma znaczenia dla oceny jego kwalifikowalności. Wbrew jednak tym twierdzeniom trafnie Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że w świetle umowy o dofinansowanie projektu również data poniesienia wydatku powinna być elementem świadczącym o możliwości jego uznania za kwalifikowany. Powódka natomiast nie dochowała wszystkich warunków umownych, a zatem nie można uznać spornych wydatków za kwalifikowalne. Powódka zdaje się nie zauważać, że umowa zawierała kilka elementów, które powinny zostać spełnione, aby doszło do wypłaty środków pieniężnych. Oczywiście cel, na jaki został poniesiony wydatek, stanowi z pewnością istotną przesłankę spełnienia umowy i wypłaty świadczenia, niemniej jednak nie można pomijać kwestii terminu. Przecież to właśnie termin nie tylko określa ramy czasowe dla wykonania świadczenia, ale także świadczy o właściwym i rzetelnym wywiązaniu się z umowy. Twierdzenie, że termin pozostawał bez znaczenia, było zatem nieuprawnione.

Przedstawiony zatem przez skarżącą wywód odzwierciedlał jedynie jej stanowisko w sprawie, nie zaś rzeczywiste naruszenia prawa w postaci na tyle rażącej, że aż prowadzące do oczywistej zasadności skargi, a więc widocznej „na pierwszy rzut oka” i w oczywisty sposób prowadzącej do uznania zaskarżonego wyroku za błędny. Sąd Najwyższy nie jest kolejną instancją w toku rozpoznawania konkretnej sprawy, a skarga kasacyjna ma służyć wyjaśnianiu istotnych wątpliwości prawnych i ujednolicaniu orzecznictwa.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 w zw. z art. 98¹ w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c., z uwzględnieniem § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Tomasz Szanciło

[P.L.]

[SOP]